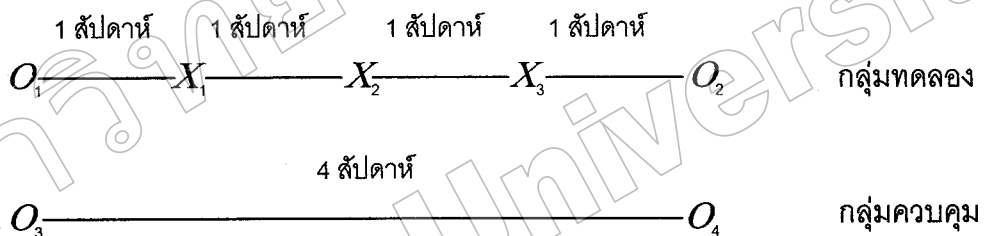

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) แบบสองกลุ่มวัดทั้งก่อนและหลังการทดลอง (pretest posttest control group design) เพื่อศึกษาถึงผลของการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเองต่อพฤติกรรมการดูแลบุตร และความเครียดของการเป็นมารดา ที่มีบุตรเจ็บป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมีย ที่พาบุตรมารับการรักษาที่คลินิกเด็กโรคธาลัสซีเมีย โรงพยาบาลชลบุรี

รูปแบบการวิจัย

เมื่อ O_1 หมายถึง การประเมินพฤติกรรมการดูแลบุตร และความเครียดของการเป็นมารดาในมารดา ในกลุ่มทดลองก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเอง

X_1 หมายถึง การเข้ากลุ่มช่วยเหลือตนเองครั้งที่ 1

X_2 หมายถึง การเข้ากลุ่มช่วยเหลือตนเองครั้งที่ 2

X_3 หมายถึง การเข้ากลุ่มช่วยเหลือตนเองครั้งที่ 3

O_2 หมายถึง การประเมินพฤติกรรมการดูแลบุตร และความเครียดของการเป็นมารดาในมารดาหลังการเข้ากลุ่มช่วยเหลือตนเองครบ 3 ครั้งของกลุ่มทดลอง

O_3 หมายถึง การประเมินพฤติกรรมการดูแลบุตรและความเครียดของการเป็นมารดาในกลุ่มควบคุมก่อนได้รับการบริการสุขภาพตามวิธีปกติของโรงพยาบาล

O_4 หมายถึง การประเมินพฤติกรรมการดูแลบุตรและความเครียดของการเป็นมารดาในกลุ่มควบคุม ในช่วงเวลาเดียวกับการประเมินหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง (O_2)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ มารดาที่มีบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมีย กลุ่มตัวอย่างคือมารดาที่มีบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมีย ที่พานบุตรมารับการตรวจรักษาที่คลินิกเด็กโรคธาลัสซีเมีย โรงพยาบาลชลบุรีที่มีคุณสมบัติของประชากรที่กำหนดกลุ่มตัวอย่างมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีสถานภาพสมรสคู่
2. มารดามีอายุ 20-59 ปี
3. มีบุตรที่ป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมียอายุตั้งแต่ 1 ถึง 12 ปี
4. เป็นมารดาที่บุตรได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคธาลัสซีเมีย และเคยได้รับการรักษา

โดยการให้เลือด

5. ยินดีและให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้
6. มีความสามารถในการพูด อ่านออกเขียนภาษาไทยได้ และได้ยินตามปกติ

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เลือกเลขที่คู่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) จากลำดับที่ของมารดาที่พานบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมีย มาตรวจตามนัดได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 22 คน แล้วผู้วิจัยจับฉลากเพื่อจัดเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยจับได้ "ท" และเป็นกลุ่มทดลองซึ่งได้จำนวน 12 คน และจับได้ "ค" จะเป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 10 คน จากนั้นดำเนินการต่อโดยการจับคู่ (matched pairs) กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมให้มีคุณสมบัติใกล้เคียงกันในเรื่อง

1. อายุเท่ากันหรือห่างกันไม่เกิน 5 ปี
2. ระดับการศึกษา อยู่ในระดับเดียวกัน คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และอนุปริญญา
3. รายได้เฉลี่ยของมารดาต่อเดือนอยู่ในช่วงเดียวกัน คือ มากกว่าหรือเท่ากับ 1,500 - 2,500 บาท/เดือน 2,501 - 3,500 บาท/เดือน 3,501 - 4,500 บาท/เดือน และ 4,501 - 5,500 บาท/เดือน

4. ระยะเวลาการเจ็บป่วยของบุตรเท่ากัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

1. **เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง** โปรแกรมการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเอง คู่มือการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเองของมารดาที่มีบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมีย และคู่มือการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมียที่มารดาควรปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยสร้างจากการศึกษาวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลักษณะของเครื่องมือ เป็นโปรแกรมที่ใช้อธิบายเกี่ยวกับ การดำเนินการทดลองในแต่ละครั้งของการทดลอง คู่มือการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเอง เป็นคู่มืออธิบายเกี่ยวกับวิธีการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเอง ประโยชน์ที่ได้รับ บทบาทของสมาชิกและผู้นำกลุ่ม และคู่มือการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมีย เป็นคู่มืออธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่มารดาควรปฏิบัติในการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมีย

การตรวจสอบคุณภาพของคู่มือ การตรวจสอบคุณภาพของคู่มือ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพโดยตรวจหาความตรงตามเนื้อหา (content validity) ดังนี้

โปรแกรมการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเองและคู่มือการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเอง ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านซึ่งประกอบไปด้วย จิตแพทย์ 1 ท่าน นักจิตวิทยา 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเอง 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลกุมารเวชศาสตร์ 2 ท่าน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความ ครอบคลุมตามเนื้อหาและความชัดเจนของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

คู่มือการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมีย ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านประกอบด้วย กุมารแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคธาลัสซีเมีย 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลกุมารเวชศาสตร์ 2 ท่าน พยาบาลประจำการที่มีประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยเด็กธาลัสซีเมีย 2 ท่านตรวจสอบความ ครอบคลุมตามเนื้อหาและความชัดเจนของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล** เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของมารดาเด็กโรคธาลัสซีเมียและข้อมูลของบุตร เป็นคำถามแบบเติมคำประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว ข้อมูล

ของบุตรประกอบด้วยเพศ อายุ ลำดับที่ของบุตร การศึกษา ระยะเวลาของการเป็นโรค

ส่วนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมของมารดาในการดูแลเด็กโรคธาลัสซีเมีย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างจากการศึกษาวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีข้อคำถามจำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยด้านดังนี้ การดูแลสุขภาพอนามัยโดยทั่วไปของบุตรจำนวน 11 ข้อ ประเภทอาหารที่ทำให้บุตรรับประทานจำนวน 4 ข้อ การดูแลเกี่ยวกับการพักผ่อนจำนวน 4 ข้อ การป้องกันอุบัติเหตุจำนวน 4 ข้อ การดูแลเมื่อบุตรมีไข้ 4 ข้อ การดูแลบุตรขณะรับเลือด 3 ข้อ

ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับโดยให้คะแนนเป็นสองกรณีคือ พฤติกรรมของมารดาในการดูแลบุตรด้านบวกมีข้อคำถาม 25 ข้อ คือ ข้อ 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30 และ พฤติกรรมของมารดาในการดูแลบุตรด้านลบมีข้อคำถาม 5 ข้อ คือ ข้อ 4, 12, 21, 22, 26 มีการให้คะแนนในด้านบวกและด้านลบดังนี้

	ด้านบวก	ด้านลบ
ไม่เคยทำเลย	ให้ 1 คะแนน	ให้ 5 คะแนน
นาน ๆ ทำครั้ง	ให้ 2 คะแนน	ให้ 4 คะแนน
ทำบ้างไม่ทำบ้างพอ ๆ กัน	ให้ 3 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
ทำบ่อยครั้ง	ให้ 4 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
ทำเป็นประจำ	ให้ 5 คะแนน	ให้ 1 คะแนน

การแปลผลคะแนนดังนี้ ถ้ามารดามีคะแนนสูงกว่าหมายถึง มารดามีพฤติกรรมในการดูแลบุตรโรคธาลัสซีเมียถูกต้องมากกว่ามารดาที่มีคะแนนต่ำกว่า

ส่วนที่ 3 แบบประเมินความเครียดของการเป็นมารดา ผู้วิจัยปรับมาจากแบบประเมินความเครียดของการเป็นมารดาที่สร้างขึ้นโดย อะบิดิน (parenting stress index / shot form (PSI / SF); Abidin, 1995) เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 36 ข้อคำถาม ซึ่งใช้เวลาทำประมาณ 10 นาที แบบสอบถามที่มีโครงสร้างประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ภาวะตึงเครียดในการแสดงบทบาทของการเป็นมารดา (parental distress) เป็นข้อคำถามที่ 1-12 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรที่ไม่ดี (parent-child dysfunction interaction) เป็นข้อคำถามที่ 13-24 และความยุ่งยากของบุตรที่ไม่เป็นไปตามคาดหวัง (difficult child) เป็นข้อคำถามที่ 25-36 แต่ละคำถามประกอบด้วย 5 ระดับคะแนน จาก เห็นด้วยอย่างยิ่งถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน

ไม่แน่ใจ	ให้	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1 คะแนน

การแปลผลคะแนนความเครียดของการเป็นมารดา ได้จากการรวมคะแนนของแต่ละข้อทั้ง 36 ข้อการตีความหมายได้จากการแปลงคะแนนดิบเป็นคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ คะแนนช่วง 15-80 เปอร์เซ็นต์ไทล์ หมายถึงความเครียดของการเป็นมารดาอยู่ในระดับปกติ คะแนนที่ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 15 หมายถึงไม่มีความเครียดของการเป็นมารดา คะแนนที่สูงกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 80 แสดงว่ามีความเครียดในการเป็นมารดาอยู่ในระดับสูง และถ้าหากมีคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่มากกว่าหรือเท่ากับ 90 แสดงว่ามีความเครียดในระดับสูงมากต้องส่งพบแพทย์ (Abidin, 1995)

การศึกษาค้างนี้ไม่ได้ใช้ค่าระดับความเครียดของการเป็นมารดาในการอธิบายความเครียด ใช้การแปลผลคะแนนดังนี้ ถ้ามารดามีคะแนนสูงกว่าหมายถึง มารดามีความเครียดสูงกว่ามารดาที่มีคะแนนต่ำกว่า

ค่าความเที่ยง (reliability) ค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้ง 36 ข้ออะบิดิน ได้นำไปหาความเที่ยงโดยการทดสอบซ้ำในกลุ่มตัวอย่าง 800 คน ทดสอบซ้ำในระยะเวลาห่าง 6 สัปดาห์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .91 ด้านภาวะตั้งเครียดของการเป็นบิดามารดา .87 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตร .80 และความยุ่งยากของบุตร .85 นอกจากนี้ รอกซ์แมน โมส ฮาร์ด และฟอร์ทันท์ (Roggman, Moe, Hart, & Forthun, 1994 cited in Abidin, 1995) ได้ศึกษาในมารดา 103 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .90 ด้านภาวะตั้งเครียดของการเป็นบิดามารดา .79 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตร .80 และความยุ่งยากของบุตร .78 (Abidin, 1995)

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาความตรงตามเนื้อหา (content validity) การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด ได้แก่ แบบสอบถามพฤติกรรมของมารดาในการดูแลบุตร โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านเป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องและความครอบคลุมของเนื้อหาและความชัดเจนของภาษา ซึ่งประกอบด้วย กุมารแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคธาลัสซีเมีย 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลกุมารเวชศาสตร์ 2 ท่าน พยาบาลประจำการที่มีประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยเด็กธาลัสซีเมีย 2 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดียวกับที่ตรวจสอบคุณภาพของคู่มือ การดูแลบุตรด้วยโรคธาลัสซีเมีย

สำหรับแบบประเมินความเครียดของการเป็นมารดา โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านเป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาความชัดเจนของภาษา และความสอดคล้องกับบริบทไทย ซึ่งประกอบด้วย จิตแพทย์ 1 ท่าน นักจิตวิทยา 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเอง 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลกุมารเวชศาสตร์ 2 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดียวกับที่ตรวจสอบคุณภาพของโปรแกรมการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเองและคู่มือการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเอง หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา เกณฑ์การวัด หลังจากนั้นผู้วิจัยนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิ และเมื่อสมบูรณ์จึงนำไปหาความเที่ยงต่อไป

การหาความเที่ยง (reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลอง (try out) กับกลุ่มมารดาที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา ที่คลินิกเด็กโรคธาลัสซีเมีย โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศรจำนวน 30 ราย แล้วนำข้อมูลของแบบสอบถามในส่วนที่ 2 และ 3 มาคำนวณความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมของมารดาในการดูแลบุตรเจ็บป่วยโรคธาลัสซีเมีย เท่ากับ 0.72 และแบบสอบถามความเครียดของการเป็นมารดาเท่ากับ .75

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลเอง ตั้งแต่เดือน มีนาคม-เมษายน 2545 ที่คลินิกเด็กโรคธาลัสซีเมียของโรงพยาบาลชลบุรี โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ทำหนังสือขออนุมัติต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาลชลบุรีเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
2. ทุกวันอังคารเวลา 8-12 น. ซึ่งเป็นวันและเวลาที่มีคลินิกเด็กโรคธาลัสซีเมีย ผู้วิจัยสำรวจรายชื่อผู้ป่วยเด็กที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดจากทะเบียนประวัติผู้ป่วย
3. ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละวันที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดขอความร่วมมือเข้าร่วมโครงการวิจัย แล้วสุ่มเข้ากลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
4. ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง สร้างสัมพันธภาพ ชี้แจงวัตถุประสงค์ หลังจากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และข้อมูลพฤติกรรมของมารดา ในการดูแลบุตร และความเครียดของการเป็นมารดาที่มีบุตรเจ็บป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมีย (pre-test) ภายในห้องที่จัดเตรียมไว้ให้ โดยใช้เวลาขณะที่รอตรวจ ประมาณ 20-30 นาที ในการตอบแบบสอบถาม และขณะที่ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะอยู่ด้วยเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

5. สำหรับกลุ่มควบคุมหลังจากทำ pretest แล้วนัดอีก 4 สัปดาห์ต่อมาที่คลินิกเด็กโรคธาลัสซีเมียเพื่อมาทำ posttest ด้วยการตอบแบบสอบถามชุดเดียวกับ pretest

6. กลุ่มทดลองหลังจากทำ pre-test แล้วนัดมาทำกลุ่มช่วยเหลือตนเองครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 โดยห่างกัน 1 สัปดาห์แล้วนัดมาทำ post-test อีก 1 สัปดาห์ต่อมาด้วยการตอบแบบสอบถามชุดเดิมเช่นเดียวกับกลุ่มควบคุม โดยในกลุ่มทดลองผู้วิจัยมีค่าเบี่ยงเบนให้ทุกครั้งที่มีการเข้ากลุ่มช่วยเหลือตนเอง

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามขั้นตอนต่อไปนี้ (ตามภาพที่ 2)

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปให้ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชลบุรี พร้อมทั้งชี้แจงถึงรายละเอียดโครงการศึกษาวิจัย ระยะเวลาที่จะดำเนินการศึกษาวิจัย การนัดหมายเวลาที่จะเริ่มทำวิจัย

1.2 ความพร้อมของผู้วิจัยในการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเอง โดยผู้วิจัยได้ศึกษาการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเองจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเองอย่างละเอียด จากนั้นจึงเข้าสังเกตการณ์การจัดตั้งกลุ่มช่วยเหลือตนเอง และในการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเอง ที่มีการจัดขึ้น โรงพยาบาลรามาริบัติ และฝึกทักษะการเป็นผู้นำกลุ่มจนมีความมั่นใจในการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเอง โดยมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเองเป็นผู้ให้คำแนะนำ

2. ขั้นตอนการ

2.1 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน

2.2 ชี้แจงขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยแก่ มารดาของผู้ป่วยเด็กโรคธาลัสซีเมียตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

สำหรับมารดากลุ่มทดลอง หลังจากได้กลุ่มตัวอย่างแล้ว

1. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย

2. อธิบายการเข้ากลุ่มช่วยเหลือตนเอง และบทบาทในกลุ่ม การเป็นผู้นำกลุ่มและเป็นผู้ตามกลุ่ม รวมทั้งการสิ้นสุดการทำกลุ่ม มารดาในกลุ่มทดลองจะเข้าร่วมกลุ่มช่วยเหลือตนเองติดต่อกัน 3 ครั้ง ซึ่งจัดให้มี 1 สัปดาห์ต่อ 1 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที ซึ่งในแต่ละครั้งในการทำกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเองมี 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะสร้างสัมพันธภาพ (the introductory phase or initiating phase) เป็นระยะเริ่มต้นในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้นำกลุ่ม กับสมาชิกในกลุ่ม และสร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกด้วยกัน ผู้นำกลุ่มต้องสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร สร้างความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยให้กับสมาชิกด้วยกัน และสมาชิกกลุ่มทุกคนเข้าใจจุดมุ่งหมายของการทำกลุ่ม กฎและแนวทางในการปฏิบัติตนในฐานะสมาชิก

ระยะที่ 2 ระยะดำเนินงาน (working phase) ระยะนี้สมาชิกมีความรู้สึกไว้วางใจและเชื่อมั่นในกลุ่ม ทำให้สมาชิกในกลุ่มมีความมั่นใจที่จะระบายความรู้สึกนึกคิด แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสาร พุดคุยให้กำลังใจซึ่งกันและกันและร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหา

ระยะที่ 3 ระยะสิ้นสุดการทำกลุ่ม (final phase) เป็นระยะที่ผู้นำกลุ่มสรุปประสบการณ์ทั้งหมดในการทำกลุ่ม พร้อมทั้งพยายามชี้แนะให้เห็นถึงประโยชน์ที่สมาชิกได้รับเมื่อออกไปจากกลุ่ม ในกรณีที่สมาชิกกลุ่มบางรายยังไม่พร้อมที่จะสิ้นสุดการทำกลุ่ม ผู้นำกลุ่มต้องให้โอกาสสมาชิกกลุ่มระบายความรู้สึกนึกคิดได้อย่างเต็มที่

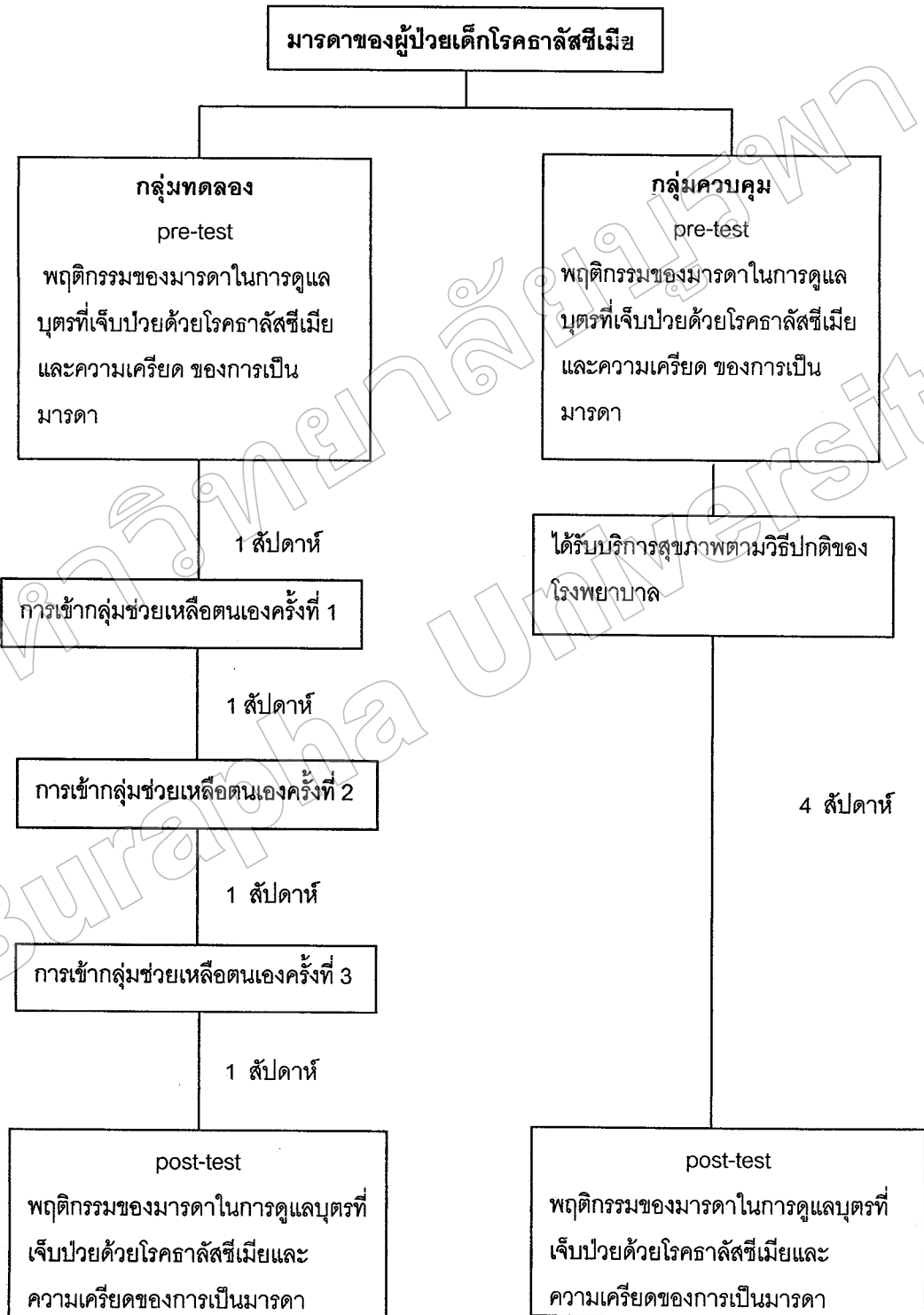
3. ทำกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเองครั้งที่ 1 โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่ม โดยมีหัวข้อในการสนทนากลุ่มคือ โครงสร้างและการดำเนินงานของกลุ่มช่วยเหลือตนเอง ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มช่วยเหลือตนเอง ประสบการณ์ของมารดาที่ผ่านมา ในการดูแลบุตรป่วยโรคธาลัสซีเมีย เมื่อเสร็จสิ้นการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเองครั้งที่ 1 แล้วจะได้รับคู่มือการดูแลบุตรที่เจ็บป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมีย และคู่มือการเข้ากลุ่มช่วยเหลือตนเอง ไปอ่านทบทวนเพื่อนำปัญหาที่พบมาเป็นแนวทางแก้ไขในระหว่างการทำกลุ่มช่วยเหลือตนเองในครั้งต่อไป

4. ทำกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเองครั้งที่ 2 โดยมารดาที่มีบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมียเป็นผู้นำกลุ่ม โดยมีหัวข้อในการสนทนากลุ่มคือ การดูแลบุตรป่วยโรคธาลัสซีเมีย ความรู้ที่เกี่ยวกับการดูแลบุตร ความคาดหวัง และแนวทางในการแก้ไขปัญหา

5. ทำกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเองครั้งที่ 3 โดยมารดาที่มีบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมียเป็นผู้นำกลุ่ม คราวนี้ผู้วิจัยจะสรุปประสบการณ์ทั้งหมดในการเข้ากลุ่มช่วยเหลือตนเองโดยมีหัวข้อในการสนทนากลุ่มคือ การดูแลบุตรป่วยโรคธาลัสซีเมีย ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดูแลบุตร และแนวทางในการแก้ไขปัญหา

เมื่อสิ้นสุดกระบวนการกลุ่มช่วยเหลือตนเองครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากสมาชิกกลุ่ม ให้มาเข้ากลุ่มครั้งต่อไป และก่อนถึงวันเข้ากลุ่มช่วยเหลือตนเองครั้งต่อไป ผู้วิจัยได้โทรศัพท์ถึงสมาชิกกลุ่มเพื่อถามความทุกข์สุขและกระตุ้นให้มาเข้ากลุ่มช่วยเหลือตนเองในครั้งต่อไป

สำหรับมารดาในกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย มารดาในกลุ่มควบคุมจะได้รับบริการสุขภาพตามวิถีปกติของโรงพยาบาล

ภาพที่ 2 วิธีดำเนินการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติ SPSS/PC เพื่อตอบวัตถุประสงค์และพิสูจน์สมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างให้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. คะแนนพฤติกรรมการดูแลบุตรทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย
3. คะแนนความเครียดของมารดาทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย
4. ทดสอบความแตกต่างของผลต่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการดูแลบุตรและความเครียดของการเป็นมารดาในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทดสอบโดยสถิติ paired t-test
5. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการดูแลบุตรและความเครียดของการเป็นมารดาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทดสอบโดยสถิติ independent t-test